

AKADEMICKÝ BULLETIN

A B

AKADEMICKÝ BULLETIN

Akademie věd
České republiky

interní e-magazín AV ČR 05 2023

ZAHRANIČÍ

For
English,
click
here

Akademie věd ČR prohlubuje mezinárodní vztahy

Prezident Petr Pavel se
setkal s předsedkyní

Časopis Živa ocenil
své nejlepší autory

Věda fotogenická:
příběh, který žijeme

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

rád bych vás přivítal u květnového čísla e-časopisu *AB / Akademický bulletin*. Tentokrát se věnuje problematice mezinárodní spolupráce Akademie věd ČR. V obsáhlém rozhovoru s Davidem Honysem, členem Akademické rady AV ČR odpovědným za rozvoj této agendy, představujeme některé minulé i současné výsledky našich mezinárodních aktivit.

Akademie věd ČR dlouhodobě podporuje nejen zahraniční mobilitu vědců a vědkyň, ale také zapojení našich pracovišť do mezinárodních grantových soutěží, zejména v kontextu Evropského výzkumného prostoru. Současně rozšiřuje možnosti spolupráce pracovišť také s dalšími významnými centry světového výzkumu například v USA, Izraeli či na Tchaj-wanu. Aktivně zajišťujeme prezentaci pracovišť na mezinárodních akcích, jakou byla například i loňská světová výstava Expo v Dubaji, na které se představila šestice našich ústavů.

Akademie věd ČR se také podílí na činnosti mezinárodních vědeckých sdružení, která rozvíjejí badatelské aktivity, etiku vědecké práce i podporu vědců pronásledovaných z politických důvodů. Aktuálně jsme podpořili padesátku vědců a vědkyň z Ukrajiny v jejich působení v České republice prostřednictvím oceňovaného programu *Researchers at Risk Fellowship*, který jsme spustili bezprostředně po ruské invazi.

Tyto i další informace o zapojení pracovišť do činnosti mezinárodních vědeckých organizací či o současných možnostech spolupráce naleznete v aktuálním čísle našeho interního e-časopisu.

Přeji vám inspirativní čtení.

Jan Vondráček

Dear colleagues,

I would like to welcome you to the May issue of our in-house e-magazine the *AB / Academic bulletin*. This time, our e-magazine is devoted to the topic of international cooperation of the CAS. In an in-depth interview with David Honys, member of the Academy Council of the CAS responsible for the advancement of this agenda, we present past and present results of our international activities.

The CAS has long supported not only the mobility of our researchers abroad, but also the involvement of our institutes in international grant competitions, especially in the context of the European Research Area. At the same time, it also extends the possibilities of cooperation between our institutes and other major centres of global research, for instance in the USA, Israel, and Taiwan. We actively ensure the presentation of our institutes at international events, such as last year's World Expo in Dubai, where six of our institutes were represented.

The Academy also participates in the activities of international scientific associations that develop research activities, the ethics of scientific work, and support for researchers persecuted for political reasons. Most recently, we supported fifty researchers from Ukraine in their work in the Czech Republic via the *Researchers at Risk Fellowship* programme, which we launched immediately after the Russian invasion last year.

This and more information about the involvement of the CAS institutes in international research organisations and current opportunities for cooperation can be found in the current issue of our in-house e-magazine.

I wish you an inspiring read.

Jan Vondráček

EDITORIAL

Úvodní slovo – Jan Vondráček
člen Akademické rady AV ČR 2

KRÁTKÉ ZPRÁVY

Z Akademie 4

TÉMA

Jaké mezinárodní stopy zanechává
Akademie věd?

Naše instituce není jen jedním z ostrovů v pomyslných vědeckých vodách. Aktivně totiž staví mosty, které ji propojují s partnerskými organizacemi u nás i v zahraničí. Jak se jí v této sféře daří a čím se chystá překvapit na světové výstavě v Ósace v roce 2025? 6

NÁZORY

Krásy vědy. Příběh, který žijeme 12

KNIHY

Nové knihy 14

TOPIC

What international mark is our
Academy making?

The Czech Academy of Sciences is actively building bridges that connect it with partner organisations at home and abroad. How well is this going? And what plans does the Academy have for the World Expo 2025 in Osaka? 16

SUMMARY

Věda fotogenická 22

**VĚDA
NA DOSAH**

**Poslouchejte podcast
Akademie věd ČR**

Inspirativní rozhovory s vědci a vědkyněmi

Google Podcasts Spotify Apple Podcasts

Akademie věd České republiky

Prezident Petr Pavel navštívil Vysočinu, setkal se s Evou Zažímalovou

Prezident Petr Pavel navštívil 25. května 2023 Konferenční centrum AV ČR – Zámek Třešť. Stalo se tak u příležitosti jeho první oficiální návštěvy regionu Vysočina. V zámeckém hotelu jej přivítala předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová. Prezidentu Pavlovi představila mimo jiné aktivity výzkumných programů Strategie AV21, nabídku expertiz Akademie věd ČR v nejrůznějších vědních disciplínách a také jej pozvala, aby navštívil vybraná pracoviště a seznámil se s jejich aktivitami a úspěchy.

Více se dočtete [zde](#) »

Zaměstnanci z pracovišť Akademie věd ČR převzali za dlouholetou práci děkovné listy

Knihovníci, laboranti, administrativní a techničtí pracovníci. Pro vědce i výzkumné ústavy je jejich úloha klíčová. Dohromady 37 zaměstnancům, kteří svůj profesní život svázali s pracovišti Akademie věd ČR, předala 3. května 2023 předsedkyně Eva Zažímalová děkovné listy. Ocenila tak jejich dlouholetou profesionální a kvalitní práci. „Vědeckou práci bez podpory nevědeckého personálu by nešlo dělat, což si velmi dobře uvědomujeme. Jasně to ukazují i návrhové listy od ředitelů a ředitelky, které se hemžily superlativy a upřímnými slovy uznání o vás i vaší práci,“ zdůraznila Eva Zažímalová.

Více se dočtete [zde](#) »

Tradice jako základ pro výzkum. Eva Zažímalová zavítala do Turnova

Turnov a jeho okolí jsou domovem nejen tradičního šperkařství, ale také skvělé vědy. Dvě aplikační pracoviště Akademie věd ČR – centrum [TOPTEC](#) a [Stanice šlechtění jabloně na rezistenci k chorobám](#) – navštívila 5. května 2023 předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová za doprovodu hejtmana Libereckého kraje Martina Půty a starosty města Tomáše Hockeho. Výsledky obou pracovišť jsou příkladem aplikace vědeckých výzkumů do praxe s mezinárodním uznáním. Spojuje je i skutečnost, že se doslovně dotýkají hvězd. TOPTEC totiž vyvíjí družicovou techniku a odrůda Opal® Stanice šlechtění jabloně na rezistenci k chorobám se roku 2015 podívala do vesmíru. Turnov má bohatou tradici v opracovávání drahých kamenů. Brusíči si osvojili řemeslný um, jenž vedl k rozvoji optiky v regionu. „Tradice optiky zde tedy vznikala jako synergický efekt šperkařství,“ shrnul Tomáš Hocke. Právě i *know-how* místních optiků vytvořilo předpoklady pro vznik výzkumného centra TOPTEC, které je aktivní ve vývoji laserů, metrologie i analytických optických přístrojů.

Více se dočtete [zde](#) »

L'Oréal-UNESCO Pro ženy ve vědě ocenil Veroniku Vymetálkovou

Talentský program podpořil v 17. ročníku tři vědkyně, mezi nimi i Veroniku Vymetálkovou z [Ústavu experimentální medicíny AV ČR](#). „Cílem mého výzkumu je neinvazivním způsobem najít takové ukazatele v krvi pacientů s nádory tlustého střeva a konečníku, které by mohly předpovědět návrat onkologického onemocnění nebo rezistenci proti léčbě,“ říká vědkyně.

Více se dočtete [zde](#) »

Zmizelé jezero i krásy Patagonie. Živa ocenila autory z loňského ročníku

Pravidelně čtenářům zprostředkovává texty o tajích přírody našich končin, vzdálených území i dávných dob. Přírodovědný časopis [Živa](#), založený roku 1853, už více než 25 let odměňuje autory článků, které na jeho stránkách vyšly a předaly nová poznání poutavou formou laické i odborné veřejnosti. Ceremoniál se uskutečnil 22. května 2023 v pražské vile Lanna.

Více se dočtete [zde](#) »

Vědci z pracovišť Akademie věd ČR získali ocenění Učené společnosti AV ČR

Učená společnost ČR ocenila 15. května 2023 vědce a vědkyně. Medaile získali i Zdeněk Lánský z [Biotechnologického ústavu AV ČR](#) a [BIOCEV](#) a Květoslava Stejskalová z [Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR](#). Cenu v kategorii mladší vědecký pracovník obdržel Tomáš Slanina z [Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR](#) (na snímku).

Více se dočtete [zde](#) »

Delegace Akademické rady AV ČR navštívila dvojnásob brněnské ústavy Akademie věd ČR

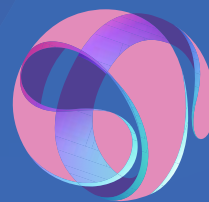
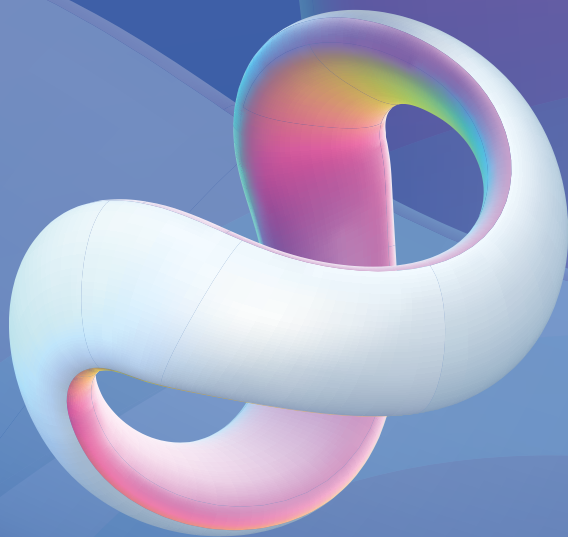
Další zastávkou letošního turné po pracovištích předsedkyně Akademie věd ČR Evy Zažimalové se 18. května 2023 stala dvojnásob brněnské humanitní pracoviště Akademie věd ČR. Za doprovodu místopředsedy pro třetí vědní oblast AV ČR Ondřeje Beránka a členů Akademické rady AV ČR Davida Honyse, Tomáše Kosteckého a Luboše Náhlíka navštívila Eva Zažimalová [Archeologický ústav AV ČR, Brno](#) a [Psychologický ústav AV ČR](#). Představitelé obou vědeckých pracovišť delegaci provedli po budovách a představili nejnovější aktivity a badatelské výsledky svých pracovníků a pracovnic.

Více se dočtete [zde](#) »

JAKÉ MEZINÁRODNÍ STOPY ZANECHÁVÁ AKADEMIE VĚD?

Akademie věd ČR aktivně staví mosty, které ji propojují s partnerskými organizacemi u nás i v zahraničí. **Jak se jí v této sféře daří a čím se chystá překvapit na světové výstavě v Ósace v roce 2025?**

Pro špičkové vědce a vědkyně jsou stále důležitější mezinárodní zkušenosti. Pro instituce zase kontakty a spolupráce, které mohou v zahraničí navázat a prohlubovat. Nejinak je tomu i v případě Akademie věd ČR a jejich pracovišť. Jak se prošlapávají cesty mezinárodní spolupráce, vysvětluje **David Honys** z Akademické rady AV ČR.

Utužování mezinárodních vztahů s sebou nese cestování. V červnu vás čeká cesta do Jihoafrické republiky, s jakým záměrem na africký kontinent míříte?

Pracovní návštěvu spojíme s účastí na valném shromáždění mezinárodní sítě [International Human Rights Network of Academies and Scholarly Societies](#), se kterou Akademie věd spolupracuje.

Čím se zmíněná organizace zabývá?

Jde o globální síť akademických institucí a vědeckých společností. Už třicet let podporuje vědce, kteří jsou z politických či vědeckých důvodů perzekuováni nebo vězněni. Akademie věd ve spolupráci s ní pravidelně apeluje na čelné představitele států, jako jsou Írán, Čína, Vietnam a další, aby upustili od aktivit, které vedou k porušování základních lidských práv a svobod. Účast na valném shromáždění nám umožní, abychom naše aktivity prohlubovali a koordinovali s dalšími institucemi. Nejen ve světle událostí, které se odehrávají nedaleko za našimi hranicemi, je totiž lidskoprávní hledisko ve vědecké sféře více než aktuální.

Loňský rok přinesl Akademii věd příležitosti, aby se na mezinárodní scéně „ukázala“. Pracoviště se představila na opožděném Expu 2020 v Dubaji, od července jsme se zapojili do českého předsednictví Evropské unie. Co vám z předchozího roku nejvíce utkvělo?

Bezpochyby [předsednictví Evropské unie](#). Víceméně určovalo naši mezinárodní agendu po většinu loňského roku. Naše akce související s českým předsednictvím vzbudily zasloužený ohlas v médiích i v politických kruzích.

Čím konkrétně?

Vybrali jsme a pojmenovali klíčové problémy dnešní doby a nabídli jejich řešení v kompaktním balíčku propojených témat. Šlo o „Nízkoemisní a bezpečnou energetiku“, „Bezpečné potraviny a nové metody šlechtění zemědělských plodin“ a „Odolnou společnost“. Zmíněné okruhy vycházely z programů [Strategie AV21](#), uplatnily se v nich všechny tři vědní oblasti. Mezinárodní konference, které jsme ke každému tématu organizovali, ale i další akce, se uskutečnily v perfektní spolupráci koordinátorů, organizátorů, jejich mateřských ústavů, Odboru mezinárodní spolupráce Kanceláře Akademie věd a Divize vnějších vztahů Střediska společných činností. V tomto ohledu máme být na co hrdí.

Akademie věd vloni také reagovala na válečnou situaci na Ukrajině spuštěním programu [Researchers at Risk Fellowship](#). Kolika vědcům a vědkyním jsme dosud podali pomocnou ruku?

V [programu](#) jsme podpořili čtyřicet devět vědců a vědkyň z Ukrajiny. Dalších osm se má zapojit během následujících >

týdnů – začátek jejich nástupu se posunul, protože nemohli například kvůli vojenské povinnosti opustit Ukrajinu. Rád bych vyzdvihl pomoc kolegů a kolegů z Odboru mezinárodní spolupráce za jejich nasazení zejména v počátečních fázích ruské agrese. S jejich pomocí reagovala Akademie věd rychle a program stipendií pro ukrajinské kolegy vyhlásila v České republice jako první.

! **Plánujete program dále rozvíjet?**

Aktuální výzva končí v prosinci. Vyhlášení dalšího kola i parametry výzvy momentálně řešíme ve vedení Akademie věd. Za sebe mohu říct, že bychom rádi v podobném typu programu pokračovali a rozšířili ho i na další země. Vše ale bude záležet na finančních možnostech.

! **Přejdeme k dalším tématům. Jakou podporu vedení Akademie věd poskytuje ústavům při uzavírání mezinárodních smluv?**

Ústavy mají statut veřejné výzkumné instituce, jako takové mohou uzavírat smlouvy samostatně. Vedení Akademie věd jim poskytuje součinnost při navazování kontaktů a společně s Odborem mezinárodní spolupráce zprostředkovává informace o daném teritoriu i o rozsahu dosavadní spolupráce na celookademické úrovni, případně i o potenciálních [rizicích](#). Pokud nás některý z ústavů požádá, poskytneme jim také právní poradenství.

! **Do popředí se dostává spolupráce s Tchaj-wanem. Bude pro Akademii věd v dalších letech prioritní „destinací“?**

Tchaj-wan patří mezi naše důležité partnery. Máme bohaté kontakty jak na celookademické úrovni, tak na úrovni ústavů. Zmíním hlavně [Fyzikální ústav](#), dále například [Ústav fyziky plazmatu](#), [Ústav termomechaniky](#) nebo [Orientální ústav](#), který na Tchaj-wanu otevřel v roce 2015 pobočku.

! **Existují už konkrétní formy spolupráce mezi pracovišti a tchajwanskými institucemi?**

Po senátní delegaci na Tchaj-wan v roce 2020, které se účastnili i zástupci Akademie věd, jsme podepsali několik dohod. Konkrétním „produktem“ jedné z nich je spuštění společného bilaterálního mobilitního projektu s významnou tchajwanskou institucí Academia Sinica.

! **Jakou další dohodu z poslední doby byste vyzdvihl?**

Uzavřeli jsme několik dohod s perspektivními zahraničními partnery. Zmíním bych smlouvu s chilskou Národní agenturou pro výzkum a vývoj, kterou jsme uzavřeli v roce 2022. Letos se s kolegy z Chile realizují první dva společné mobilitní projekty.

! **Akademie věd je členem pěti mezinárodních organizací. Jaká je její role v nich?**

Ať jde o členství v mezinárodních organizacích, jako jsou [European Science Advisory Council](#), [All European Academies](#) či [InterAcademy Partnership](#), nebo o zapojení do

prof. RNDr. David Honys, Ph.D. člen Akademické rady AV ČR

Působí v Ústavu experimentální botaniky AV ČR – od roku 2004 je vedoucím laboratoře biologie pylu, v letech 2007–2012 vykonával funkci zástupce ředitelky. Je mezinárodně uznávaným odborníkem v oblasti rostlinné reprodukce. Od roku 2017 působí v Ekonomické radě AV ČR, od roku 2021 zasedá v Akademické radě AV ČR. V jeho gesci je mimo jiné koordinace koncepčních záležitostí mezinárodní spolupráce Akademie věd ČR. Aktuálně také koordinuje aktivity na pomoc ukrajinským vědcům a vědkyním.

Česko plánuje využít Expa v Japonsku vedle vlastní výstavy také pro otvírání různých témat prostřednictvím přednášek, panelových diskuzí nebo konferencí, na kterých bude prostor k navazování vztahů s dalšími účastníky světové výstavy. Oslovíme proto naše pracoviště, aby navrhla, jaké vědecké výstupy by šlo představit v podobě exponátů a jaké dalšími aktivitami.

David Honys, člen Akademické rady AV ČR

sítí typu [European Network of Research Integrity Offices](#) a [International Human Rights Network](#), není pochyb, že jsme aktivní.

▼ Například?

Naši vědci a vědkyně připravují odborné zprávy, zastupují Akademii věd v expertních skupinách a účastní se mezinárodních konferencí. Působí i na nejvyšších pozicích. V roce 2022 se stal předsedou European Network of Research Integrity Offices současný ředitel Ústavu pro soudobé dějiny. „Vidět“ jsme také v mezinárodní organizaci European Science Advisory Council, kdy jsme hostili zasedání řídicího výboru na zámku v Liblicích.

▼ Naše instituce je i součástí spojení Akademií věd zemí Visegrádské čtyřky. Co nám členství přináší? Není tato platforma už překonaná?

Odliším politickou a akademickou rovinu. Jde o poměrně heterogenní společenství zemí s různou mírou fungování demokratických principů. Zájmy se ne vždy prolínají a postupně se mohou i vzdalovat. Domnívám se proto, že v politické rovině má „věčtyřka“ nejlepší roky již za sebou.

▼ A v akademické?

O spolupráci zúčastněných Akademií věd to rozhodně neplatí. [Zapojení](#) nám umožňuje, abychom posilovali regionální spolupráci ve vědě a výzkumu. Jde o tradiční platformu, která přináší pravidelná setkání a oživení kontaktů, diskuzi o aktuálních tématech a sdílení zkušeností. V těchto aktivitách chceme pokračovat. Akademie věd jako instituce, jejíž fungování je naštěstí prosto pokusů o politické ovlivňování, navíc může vyjadřovat podporu a pomáhat kolegům v partnerských institucích, které takové štěstí mít nemusejí.

▼ Akademie věd dlouhodobě podporuje mobilitu vědců a vědkyň. Jaký je zájem o badatelský „výjezd“ do partnerských zemí?

Mobilitu podporujeme několika programy. Vycházejí z dohod uzavřených na bilaterální i multilaterální úrovni. Zájem o účast se pochopitelně liší dle atraktivity dané země a podmínek programu. Tradičně vysoký zájem mají vědci a vědkyně například o výjezdy do Japonska, Itálie nebo Tchaj-wanu.

▼ Využívají možnosti mobility dostatečně?

Mobilitní projekty negativně ovlivnila pandemie covidu-19. Do mnoha zemí se nesmělo cestovat, projekty se prodlužovaly a jejich realizace byla komplikovaná. Teď už se ale vše vrací zpět do normálu. Vloni jsme na bilaterální úrovni podpořili třicet pět projektů s dvanácti zeměmi z celkového počtu devadesáti tří návrhů. Letos vyhlásíme podávání návrhů se třinácti zahraničními partnerskými organizacemi.

▼ Co důležitého nás nyní v mezinárodní spolupráci čeká?

Letošní rok je posledním, kdy běží pilotní fáze spolupráce s Massachusetts Institute of Technology. Stojíme tedy před obnovením smlouvy. S ohledem na spokojenost obou stran je pravděpodobné, že se prodlouží. Další prioritou je rozvíjení vztahů s Izraelem. Před nedávnem jsme s ředitelkou Odboru mezinárodní spolupráce Julií Smilnickou Izrael navštívili a se zastupitelským úřadem absolvovali třináct jednání s představiteli izraelských univerzit a dalších institucí. Například s partnerskou Izraelskou akademií věd a umění, dále s Israel Science Foundation nebo firmou zabývající se transferem znalostí a technologií. Jde však jen o začátek, nyní musíme na jednání navázat konkrétními kroky.

▼ Jak si obecně stojíme na mezinárodní scéně, případně v Evropském výzkumném prostoru?

Musíme si přiznat, že v programu Horizont Evropa se Česká republika stále pohybuje v průměru zúčastněných států. Nejúspěšnější institucí u nás je Masarykova univerzita, nejlepší ústavy Akademie věd jsou v žebříčku o něco níže – Fyzikální ústav je pátý a Biologické centrum figuruje na osmém místě. Podobně jsme se umísťovali v programu Horizont 2020. Mezi ústavy existují rozdíly v kapacitních možnostech a v institucionálním zázemí, což má vliv na počet podaných žádostí v Evropském výzkumném prostoru. Pro letošní rok se dosud do programu Horizont Evropa podalo tři sta dvacet dva návrhů a úspěšnost proti předchozím rokům roste.

▼ Jak vysoká je?

Pohybuje se okolo dvaceti procent. Je tedy přibližně o tři procenta vyšší než za stejné období v předchozím programu >

VYBRANÉ AKTIVITY AKADEMIE VĚD V MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCI

program Horizont Evropa

13 ERC grantů

Mezinárodní spolupráce

111 aktuálních projektů

Researchers at Risk Fellowship (květen 2023)

49 podpořených vědců a vědkyň

28 partnerských organizací

z 25 zemí

Expo 2020 v Dubaji

6 pracovišť

532 návrhů na projekty mezinárodní spolupráce (2018–2022)

206 schváleno

Horizont 2020. Za pozitivní trend můžeme považovat i vzrůstající počet českých koordinátorů evropských projektů. Česká republika se řadí na čtrnácté místo mezi členskými státy Evropské unie a na první mezi takzvanými novými. V porovnání s programem Horizont 2020 je jejich podíl asi dvojnásobný. Neznamena to však, že musí jít o koordinátory z výzkumných institucí. Často jde o zástupce středních a vyšších vzdělávacích zařízení a soukromých společností. Máme tedy jistou naději, že pokud se Česká republika, Akademii věd nevyjímaje, více zapojí do programu Horizont Evropa i dalších, vzroste nejen počet úspěšných projektů, ale i zastoupení koordinátorů z českých výzkumných institucí. Česká stopa v Evropském výzkumném prostoru tak bude mnohem výraznější.

! V roce 2025 se představíme na Expu v Japonsku. Jak se mohou zapojit pracoviště? Chystáte „burzu nápadů“, z nichž se vybere, co bude Akademii věd reprezentovat?

Dobrou zkušenost s účastí na Expu 2020 v Dubaji určitě zúročíme. Jsme už v kontaktu s generálním komisařem české účasti Ondřejem Soškou. Plánujeme se zapojit nejen

tím, že ukážeme naše vědecké výstupy a úspěchy, ale že budeme spolupracovat na doprovodném programu.

! Jak konkrétně?

Česká republika plánuje využít Expa v Japonsku vedle výstavy také pro otvírání různých témat prostřednictvím přednášek, panelových diskuzí nebo konferencí, na kterých bude prostor k navazování vztahů s dalšími účastníky světové výstavy. Pracoviště proto oslovíme, aby navrhla, jaké vědecké výstupy by šlo představit v podobě exponátů a jaké prostřednictvím dalších zmíněných aktivit.

! Co jiného plánujete v organizaci?

Proti Expu v Dubaji by se spolupráce s Ministerstvem zahraničních věcí a dalšími partnery například ze soukromé sféry měla odehrávat už při návrzích a výrobě exponátů. Chtěli bychom tak předejít například tomu, aby odpovědnost za výrobu exponátů zůstala na pracovištích samotných. Na podpoře a koordinaci naší účasti v Japonsku se proto bude podílet také Divize vnějších vztahů Střediska společných činností. Věřím, že v Japonsku zanecháme pozitivní odevzu a že se nám podaří navázat nové kontakty a spolupráci. •

EXPO V ÓSACE: ŠANCE PRO POPULARIZACI VĚDY NEJEN NA SVĚTOVÉ VÝSTAVĚ

Divize vnějších vztahů Střediska společných činností AV ČR se zapojí do koordinace účasti Akademie věd ČR a jejích pracovišť na Expu 2025 v Ósace. „S Ministerstvem zahraničních věcí budeme řešit nejen organizační zajištění exponátů, ale i tematické zaměření českého pavilonu,“ říká ředitelka Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR Kateřina Sobotková a zdůrazňuje, že světová výstava nabízí mimořádný prostor pro medializaci aktivit Akademie věd ČR – a to nejen v Ósace, ale i u nás. Generální komisař české účasti na Expu Ondřej Soška totiž plánuje uspořádat v regionech popularizační akce pro veřejnost a uvítá, pokud se zúčastní také naše pracoviště. „Chtěli bychom této příležitosti využít a přiblížit nejen světovou výstavu jako takovou, ale i to nejlepší z ústavů Akademie věd,“ doplňuje Kateřina Sobotková.

20
23

VELETRH VĚDY

PVA EXPO Praha

8. – 10. 6.

Největší vědecká
událost v ČR!

**vstup
volný**

Akademie věd
České republiky

www.veletrhvedy.cz

KRÁSY VĚDY:

příběh, který žijeme

Až do 16. června 2023 mohou zaměstnanci a zaměstnankyně z pracovišť Akademie věd ČR přihlašovat snímky do desátého ročníku Vědy fotogenické. **Svůj pohled na oblíbenou fotosoutěž představuje její častá účastnice Lenka Lisá z Geologického ústavu AV ČR.**

Fotografické klání [Věda fotogenická](#) se už tradičně stalo každoročním osvěžením naší vědecké práce. Přiznám se, že pro mne je její kouzlo především v tom, že můžeme popularizovat, co děláme. Asi jako když nasdílíte poutavé fotografie týkající se vaší roční práce na Facebook a navrch máte šanci, že je budou ostatní hodnotit podle jejich kvality.

Když se soutěž vyhlášovala poprvé, všimli si jí jen někteří z kolegů v [Geologickém ústavu AV ČR](#) – zejména ti, kteří tehdy posílali fotografie do jiných amatérských nebo profesionálních soutěží, jako je třeba Czech Press Photo. To byl i můj případ. V současnosti se Věda fotogenická stala díky laskavému přístupu organizátorů a povědomí vědecké a nevědecké veřejnosti součástí naší popularizační práce.

ZÁŽIVNÁ DOKUMENTACE TERÉNU

Geologové a biologové mají k fotografii velmi blízko, řekla bych, že asi bliž než vědci z jiných oborů. Pro nás je pořizování fotografické dokumentace v terénu nezbytné. Sem tam člověk samozřejmě „uloví“ i snímky, které se zdají mít uměleckou kvalitu a mohly by být líbivé i laickému publiku. Tedy pokud máte odvahu jít s kůží na trh. Samozřejmostí to však vždycky není.

Několikrát jsem se ptala kolegů, proč svou práci neukazují touto formou, a odpověď byla vždy stejná, „nemyslím si, že by to někoho zajímalo“.

Zřejmě jde o profesionální deformaci – když přihlašuji nějakou fotografii, za kterou vidím vědecký potenciál a konkrétní příběh, mám pocit, že ji musí vidět i ostatní. Proto mne občas mrzí, že tuhle kuráž mi kolegové nemají. Jsem totiž přesvědčená, že právě ve Vědě fotogenické je velký popularizační potenciál. Možná však mají kolegové obavy ze zklamání. Taky se mi to několikrát stalo. Měla jsem pocit, že zrovna tahle konkrétní fotografie musí zaujmout, a přitom se propadla na konec řady.

ČÍM JE VĚDA FOTOGENICKÁ ZAJÍMAVÁ?

Pro mne i pro některé z kolegů je Věda fotogenická jakýsi podvědomý milník v roce, deadline, do kterého musíme už fotografie konečně ulovit, upravit, vymyslet popisky a včas přihlásit. Jakési shrnutí toho nejlepšího, co se za rok událo.

Na druhou stranu vím, že lidé mají v šuplíku poklady a je škoda, že nelze představit i starší fotografie. Třeba v kategorii „starších vzpomínek“. Snad každý z nás má fotky, o něž by se rád podělil. Co kdyby byly dovoleny snímky jen v černobílé verzi? Pro mne by šlo o lepší variantu než krkolomně vytvářené kategorie, které se poslední roky objevují. Jde ale jen o můj názor, ne každý dobrý záběr snese černobílou variantu.

Věda fotogenická je příležitostí, jak se podělit o svou práci. Tedy o to, že nemusí jít pouze – pro někoho – o „nudnou“ vědu, ale že bádání má v sobě příběh, který žijeme. Radostí je i prohlížení fotografií a setkávání při vyhlásování výsledků,

k němuž mám jednu poznámku. V soutěži se odráží tolik práce, že by se vyplatila lepší popularizace výsledků. Myslím tím na více platformách – například formou přednášek ve školách, tématy stáží v Otevřené vědě nebo prostřednictvím článků v tištěném a online prostoru.

Nevím, zda jsem letos už správnou fotografií ulovila. Nějak mi zatím nezbyl čas se nad tím zamyslet. Víím ale, že se deadline blíží. Něco krásného a poučného vyberu a do Vědy fotogenické se přihlásím. Stejně jako několik mých kolegů, kteří se mnou sdílejí tytéž důvody pro účast. •

Do rubriky *Názory* můžete posílat své příspěvky včetně reakcí na články, které v e-časopisu *AB / Akademický bulletin* uveřejňujeme.

SVÉ NÁZORY A KOMENTÁŘE POSÍLEJTE NA
cernoch@ssc.cas.cz.

A-Fest

Akademický multižánrový hudební festival

Archeologický ústav AV ČR, Praha, Ústav přístrojové techniky AV ČR a IOCB TEC-H Vás srdečně zvou na Akademický multižánrový hudební festival skupin, v nichž účinkují zaměstnanci Akademie věd ČR.

17. 6. 2023 od 12 do 20 h / Archeologický ústav AV ČR, Praha, Letenská 4

PROGRAM

Zahrada

12:00–12:30	Adovany (ÚMG)
12:50–13:20	Krajina (KNAV)
13:40–14:10	Fedor (ÚFCH JH)
14:30–15:00	Caramball (MÚA)
15:20–15:50	Anatoli (ÚPT)
16:10–16:40	Bar Fast the Door (EÚ)
17:00–17:30	Troiss (ÚFCH JH)
17:50–18:20	Věžná Rebelie (SSČ)
20:00	ukončení festivalu

Sál knihovny

12:30–13:15	Duplex spiramen (ÚFA)
13:30–13:55	Pěvecký spolek Orfej (ÚSP; ÚI)
14:10–14:35	Quartteiky (ÚČL)
14:50–15:15	Musica Felix (ÚIACH)
15:30–15:55	Bestiolini Musicale (MÚA)
16:10–16:35	Tibia Pragensis (ÚCHP)

Změna programu vyhrazena

Těšíme se na Vás!

Neváhejte pozvat Vaše přátele a rodinné příslušníky.
Vstup volný

Vstup na zahradu brankou naproti tramvajové zastávce Malostranská v ulici Klárov

Akademie věd
České republiky

Středisko společných činností
Akademie věd ČR

ARU

ÚPT
AVČR

IOCB
TEC-H

Navštivte Veletř vědy, největší vědeckou událost v tuzemsku

Ať už si vaše pracoviště na Veletř vědy připravilo program, nebo se neúčastní, přijďte se na výstaviště Letňany podívat, co si kolegové ve dnech **8.–10. června 2023** přichystali, a načerpejte tak vědeckou inspiraci. Jako tradičně návštěvníky čeká bohatý **program** – přednášky, science show, besedy a další – a více než **100 expozičních** pracovišť Akademie věd ČR, univerzit či firem. **Vstup je zdarma.**

Akademie věd ČR hledá tajemníka/tajemnici Sekretariátu Vědecké rady AV ČR

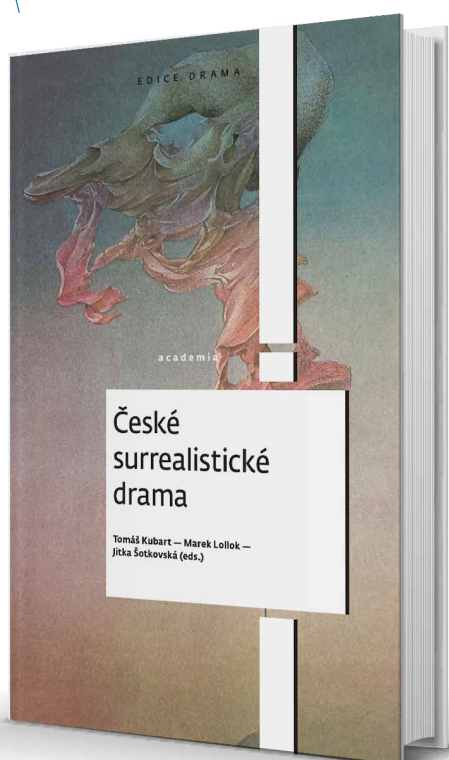
Pozice nabízí práci v akademickém prostředí a pracoviště v centru Prahy. Motivační dopisy a životopisy lze posílat do **14. června 2023**. Více informací o pozici najdete **[zde](#)**»

Květen – měsíc nových podcastů

Tři pracoviště Akademie věd ČR v květnu odvysílala první díly svých podcastů. V **Podcastu pro soudobé dějiny Ústavu pro soudobé dějiny a CHEmic Ústavu organické chemie a biochemie** se můžete těšit na rozhovory s vědci o jejich práci i aktuálních otázkách oborů. Podcast **Filosofického ústavu Vlákna** programu **Odolná společnost pro 21. století Strategie AV21** se věnuje důvěře v instituce, odolnosti, traumatu a dalším tématům.

Vyhlášení soutěže pro bilaterální projekty ČR–USA

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR vyhlásilo soutěž pro projekty Česká republika – Spojené státy americké v základním i průmyslovém výzkumu a experimentálním vývoji všech vědních oblastí. Více informací najdete **[zde](#)**»

ČESKÉ SURREALISTICKÉ DRAMA

Marek Lollok, Tomáš Kubart, Jitka Šotkovská
[Academia](#), 2023

Antologie přináší výběr surrealistických dramatických textů od dvacátých let 20. století po současnost. V jednom svazku se tak poprvé setkávají díla dnes již kanonická s texty neznámými či doposud nezveřejněnými, texty se surrealismem běžně spojovaných autorů (Vítězslav Nezval, Vratislav Effenberger, Jan Švankmajer) s hrami tvůrců známých spíše z jiných uměleckých oblastí (Karel Šebek, Ladislav Novák, Jiří Suchý). Celek publikace dokládá, že i když psaní pro divadlo nikdy nestálo v centru zájmu českých surrealistů, věnovali mu soustavnou pozornost. Výbor uvádí rozsáhlá studie, která charakterizuje základní konstanty surrealistické poetiky a zároveň mapuje historickou proměnlivost vztahu surrealismu a dramatu.

MILADA PAULOVÁ – PRVNÍ ČESKÁ PROFESORKA Mezi soudobými dějinami a byzantologií

Daniela Brádlarová
[Masarykův ústav a Archiv AV ČR](#), 2023

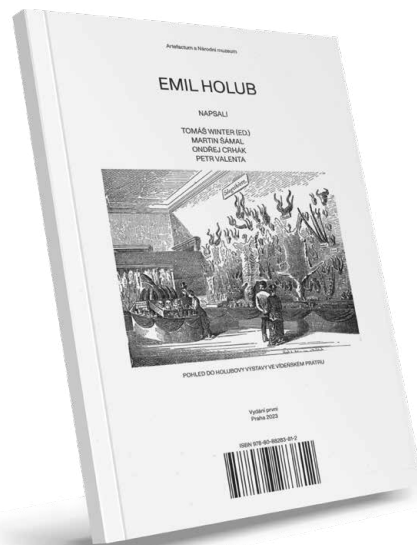
Kniha je věnována životním osudům a kariéře významné české historičky Milady Paulové (1891–1970), která jako první žena v Československu dosáhla nejvyšších univerzitních gradů a do historické vědy vnesla kontroverzní otázku, zda je možné aplikovat metody historické práce na téma z moderní historie a zároveň jej objektivně vyhodnotit. Paulová byla favorizovanou žačkou historika a slavisty Jaroslava Bidla, profesora obecných dějin se zaměřením na dějiny východní Evropy a Balkánského poloostrova, který se rozhodl vychovat z ní svou nástupkyni v čele katedry obecných dějin východní Evropy a Balkánského poloostrova. Milada Paulová tak měla pokračovat v jeho započatém díle spočívajícím ve vědeckém zkoumání dějin východních Slovanů a Byzantské říše, ale nakonec se přiklonila k tématu mapování českého a jihoslovanského protihabsburského odboje za první světové války. Jaroslav Bidlo, zastánce tzv. čisté vědy, byl konfrontován s výraznou politickou a lobbistickou angažovaností své žačky a faktem, že upřednostnila moderní téma a úzkou specializaci. Jejich spor skončil sice neochotným návratem M. Paulové k byzantologii, v níž se nakonec stala respektovanou představitelkou, která pro tento obor dokázala získat mezinárodní uznání. Do širšího povědomí se ale M. Paulová vepsala jako elitní historička českého a jihoslovanského protihabsburského odboje, přičemž její *Jugoslavenští odbojci* zůstává dodnes fundamentálním dílem zachycujícím zrod Jugoslávie. V životě M. Paulové se zrcadlí jak proměny politických a společenských poměrů, tak proměny historické vědy (zejména slavistiky a byzantologie) a českého, resp. československého univerzitního života.

EMIL HOLUB

Tomáš Winter (ed.), Martin Šámal, Ondřej Crhák, Petr Valenta
[Národní muzeum, Artefactum](#), 2023

Kniha věnovaná českému cestovateli dr. Emilu Holubovi se soustředí na čtyři základní témata. Umožňují pochopit Holubův význam v současném světě a zároveň se dotknout některých obecnějších, aktuálních otázek, souvisejících mimo jiné s prezentací etnografických a uměleckých sbírek, s diskusí o dekolonizaci muzeí nebo s procesem utváření národní identity. Cílem publikace je podnítit diskusi, která povede k lepšímu pochopení Holubova odkazu v dnešní době. Usiluje o to, aby postava Holuba nebyla zatížena fikcemi, mýty a ideologicky zmanipulovanými obsahy, ale aby vystoupila ve své komplexnosti přirozeně zahrnující jak pozitivní, tak negativní stránky.

NEKOREKTNÍ LITERATURA

Politická korektnost v české literatuře a literární komunikaci

Stefan Segi
[Academia](#), 2023

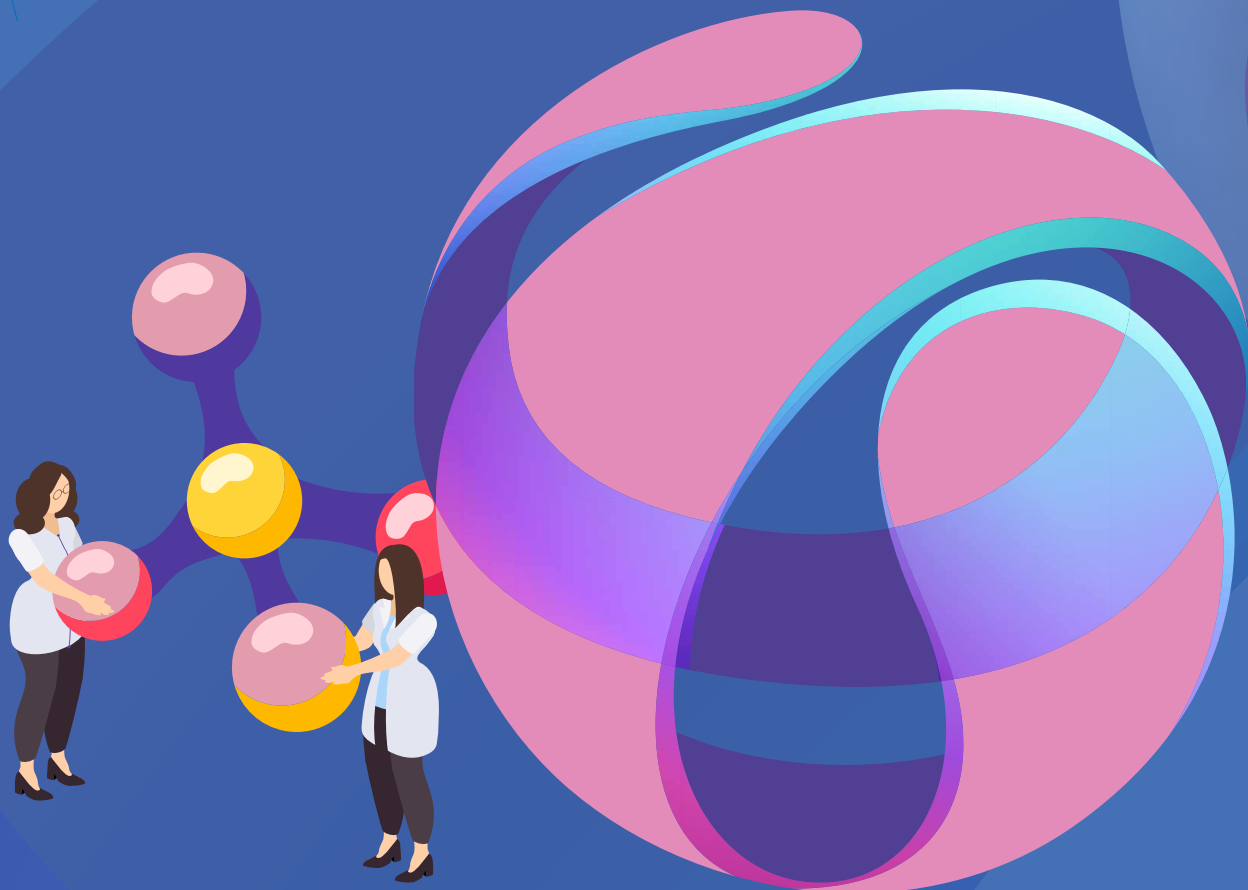
Politická korektnost představuje kontroverzní jev, který se i v českém prostředí stává předmětem vyhrocených debat o politice, společnosti, kultuře i umění. Tato publikace si klade za cíl prozkoumat reakci českého literárního pole na požadavky spojené právě s politickou korektností. Korektnost přitom není chápána jako výhradně restriktivní jev, ale jako nesmírně komplexní a produktivní sociální fenomén, který utváří poetiku „nekorektních“ literárních textů a vyvolává debaty o smyslu a povaze české polistopadové literatury. Studie, které tvoří jádro knihy, se vedle oblasti vysoké literatury či tvorby pro děti a mládež nevyhýbají ani populární literatuře, například akční fantastice či tvorbě Vlastimila Vondrušky.

BRÁNA DO ŘÍMSKÉ ŘÍŠE. VSTUPE!

Balázs Komoróczy, Pavla Růžičková, Marek Vlach
[Archeologický ústav AV ČR, Brno](#) 2023

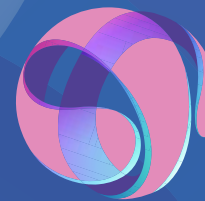
Populárně-naučná a bohatě ilustrovaná kniha zve čtenáře a čtenářky k pomyslnému vstupu do světa starověké Římské říše. Na počátku této imaginární výpravy stojí archeologické stopy působení římských legií na našem území a výsledky jejich výzkumů prováděných generacemi badatelů z brněnského Archeologického ústavu. V centru zájmu stojí především mimořádná lokalita Hradisko u Mušova, nejautentičtější římské naleziště na našem území, a její unikátně reprezentativní soubor archeologických nálezů. Atraktivní fotografie a doprovodné texty čtenáře obeznámí s dobou působení římských legií na jihu Moravy, představí jejich výstroj, výzbroj i předměty každodenní potřeby. Publikace plasticky vykresluje jeden trváním krátký, ale svým historickým významem mimořádný úsek minulosti našeho území. Kniha doplňuje a rozvíjí již existující příslušné popularizační platformy Akademie věd, zejména Návštěvnické centrum Mušov – Brána do Římské říše, a lze ji považovat za vhodného průvodce tamní expozicí.

WHAT INTERNATIONAL MARK IS OUR ACADEMY MAKING?

The Czech Academy of Sciences is actively building bridges that connect it with partner organisations at home and abroad. **How well is this going? And what plans does the Academy have for the World Expo 2025 in Osaka?**

For top-tier researchers, international experience is becoming increasingly important. For institutions, it is the contacts and joint projects they can establish and foster abroad. This is the case as well for the CAS and its institutes. **David Honys** from the Academy Council of the CAS explains below how international cooperation is being forged at the Academy.

▼ Strengthening international relations entails travel. In June, you will be travelling to South Africa. Why are you going there?

We will combine our work visit with participation in the General Assembly of the [International Human Rights Network of Academies and Scholarly Societies](#), with which the Academy cooperates.

▼ What does this organisation do?

It's a global network of academic institutions and scholarly societies that for thirty years has been supporting scientists who are persecuted or imprisoned for political or other reasons. The Academy, in cooperation with the network, regularly appeals to the leaders of countries such as Iran, China, Vietnam, and others to refrain from activities that lead to violations of their fundamental human rights and freedoms. Participation in the General Assembly will allow us to deepen and coordinate our activities with other institutions. Indeed, not only in light of events taking place not far beyond our borders, the human rights perspective in the scientific sphere today is more than relevant.

▼ Last year brought opportunities for the Academy to “show its face” on the international stage. The institutes presented itself at the belated EXPO 2020 in Dubai, and July–December 2022, we were involved in the Czech Presidency of the Council of the EU. What has stuck with you the most from last year?

Without a doubt, the [Presidency of the Council of the EU](#). It more or less determined our international agenda for

most of the year. Our events related to the Czech Presidency attracted a well-deserved response in the media and political circles.

▼ Which ones specifically?

We selected and named the key issues of our time and offered them in a compact ‘package’ of interconnected topics: “Low Emission and Safe Energy”, “Food Safety and New Methods of Crop Breeding”, and “Resilient Society”. These areas of interest were based on the programmes of the CAS [Strategy AV21](#). The international conferences that we organised on each topic, as well as other events, occurred in perfect cooperation between the coordinators, the organisers, their parent institutes, the Division of International Cooperation of the CAS Head Office, and the External Relations Division. In this respect, we have much to be proud of.

▼ Last year, the Academy also responded to the war situation in Ukraine by launching the Researchers at Risk Fellowship programme. How many scientists have we helped so far?

We have supported 49 researchers from Ukraine via the [programme](#). Eight more are due to join us in the coming weeks – the start of their recruitment was delayed because some of them were unable to leave Ukraine due to military obligations. I would like to acknowledge the help of my colleagues from the Division of International Cooperation for their initiative, particularly in the early stages of the Russian aggression. With their help, the Academy was able to react quickly and announce the first fellowship programme for Ukrainian researchers in the Czech Republic.

▼ Are you planning to develop the fellowship programme further?

The current call ends this December. The announcement of the next round and the parameters of the call are currently being discussed by the Academy. For my part, I can say that we'd like to continue this type of support and expand it to include other countries. However, everything will depend on the funding options.

▼ Let's move on to other topics. What support does the Academy's management provide to institutes in regard to international agreements?

The CAS institutes have the status of public research institutions and as such can conclude contracts independently. >

The Academy leadership provides assistance in establishing contacts and, together with the Division of International Cooperation, information on the territory in question, the scope of existing cooperation at the academic level, and, where relevant, on potential [risks](#). We also provide legal advice if requested by an institute.

What's coming to the forefront is cooperation with Taiwan. Will it be a priority "destination" for the Academy in the coming years?

Taiwan is one of our important partners. We have a wealth of contacts both at the level of the entire Academy and its individual institutes. In particular, I'd like to mention the [Institute of Physics](#), the [Institute of Plasma Physics](#), the [Institute of Thermomechanics](#), and the [Oriental Institute](#), which opened a branch in Taiwan in 2015.

Are there any joint projects between the CAS institutes and Taiwanese institutions in existence?

After the Senate delegation in 2020, which included representatives of the Academy, we signed several agreements. A concrete "product" of one of them is the launch of a joint bilateral mobility project with Academia Sinica.

Which other agreement would you highlight?

We have several agreements with promising international partners. I'd mention the agreement with the Chilean National Agency for Research and Development, which we finalised in 2022. This year, we're implementing the first two mobility projects with our colleagues from Chile.

The Academy is a member of five international organisations. What is its role in them?

Whether it be our membership in international organisations such as the [European Science Advisory Council](#), [All European Academies](#), or the [InterAcademy Partnership](#), or involvement in networks such as the [European Network of Research Integrity Offices](#) and the [International Human Rights Network](#), there is no doubt that we are active.

Meaning?

Our researchers prepare scientific reports, represent the Academy in expert groups, and participate in international conferences. They also serve at the highest management levels. In 2022, the current director of our [Institute of Contemporary History](#) became the Chair of the European Network of Research Integrity Offices. We are 'visible' in the European Science Advisory Council, as we recently hosted their Steering Committee meeting at Castle Liblice.

Our institution is also part of the Visegrad Group of Academies of Sciences of V4 countries. What does our membership bring us? Isn't this platform kind of obsolete?

Let me distinguish between the political and academic level. It is a rather heterogeneous group of countries with

**prof. RNDr. David Honys, Ph.D.
Member of the Academy Council**

He has worked at the Institute of Experimental Botany of the CAS for over 25 years, where he has served as the head of the Pollen Biology Laboratory since 2004, and from 2007 to 2012, he served as Deputy Director. He is an internationally recognised expert in the field of plant reproduction. He has been a member of the CAS Economic Council since 2017 and a member of the Academy Council since 2021. His responsibilities include coordinating conceptual matters of international cooperation of the Czech Academy of Sciences. Currently, he is also coordinating activities to aid Ukrainian researchers.

The Czech Republic plans to use the EXPO in Japan, in addition to our own exhibition, to open up various topics via lectures, panel discussions, and conferences, where there will be space for networking with other participants at the world expo. We will thus approach the CAS institutes to propose which findings could be presented in the form of exhibits and which could be presented by means of other formats.

David Honys, member of the Academy Council

different degrees of functioning democratic principles. Interests do not always overlap and may even diverge over time. Therefore, I believe that, on the political level, the 'V4' has already had its best years.

▼ And on the academic level?

This is certainly not true of the cooperation between the individual participating Academies of Sciences. Our [involvement](#) allows us to strengthen regional cooperation in science and research. It is a traditional platform that brings regular meetings and revitalisation of contacts, discussion of current topics, and sharing of experiences. We intend to continue these activities. In addition, our Academy, as an institution which is fortunately free from attempts at political influence, can express support for and help colleagues at partner institutions that may not be as fortunate.

▼ The Academy has long supported the mobility of researchers. How much interest is there in research "trips" to partner countries?

We support mobility via several programmes that are based on agreements concluded at bilateral and multi-lateral levels. Naturally, interest varies according to the attractiveness of the country and the conditions of the programme. Traditionally, there has been a high level of interest among researchers in, for example, trips to Japan, Italy, and Taiwan.

▼ Do researchers make sufficient use of mobility opportunities?

Mobility projects were negatively affected by the COVID-19 pandemic. It was impossible to travel to many countries, projects were postponed, and their implementation was complicated. But now, it's returning back to normal. Last year, we supported 35 projects with 12 countries on a bilateral level out of a total of 93 proposals. This year, we will be launching a call for proposals with 13 foreign partner organisations.

▼ What are the important things to look forward to regarding international cooperation?

This is the last year of the pilot phase of our collaboration with the Massachusetts Institute of Technology, so we are

facing the renewal of the contract. Given the satisfaction of both parties, it will likely be extended. Another priority is developing relations with Israel. Recently, the Director of the Division of International Cooperation, Julia Smilnická, and I visited Israel and attended thirteen meetings with representatives of Israeli universities and other institutions. For instance, with our partner Israel Academy of Sciences and Humanities, the Israel Science Foundation, and a knowledge and tech transfer company. However, that is only the beginning, and we need to follow up on the negotiations with concrete steps.

▼ Where do we stand on the international scene in general, or in the European Research Area?

We have to concede that in the Horizon Europe programme, the Czech Republic still ranks average among the participating countries. The most successful Czech institution is Masaryk University in Brno, while the best CAS institutes are slightly lower in the ranking – our Institute of Physics is fifth and our [Biology Centre](#) is eighth. We ranked similarly in Horizon 2020. There are differences between CAS institutes in terms of capacity and available facilities, which has an impact on the number of applications submitted to the ERA, with 322 proposals submitted so far for this year's programme. Compared to previous years, the success rate is increasing.

▼ How high is it?

Around twenty percent; approximately three percent higher than for the same period in the previous Horizon 2020 programme. We can also consider the increasing number of Czech coordinators of European projects to be a positive trend. The Czech Republic ranks fourteenth among the Member States of the EU and first among the so-called new ones. Compared to the Horizon 2020 programme, their involvement is about twice as high. However, this doesn't mean the coordinators have to be from research institutions. They are often representatives of secondary and higher education institutions and private companies. We thus have some hope that if the Czech Republic, not excluding our Academy, becomes more involved in Horizon Europe and other programmes, not only will the number of successful projects increase, but also the representation of coordinators from Czech research >

SELECTED ACTIVITIES OF THE CAS REGARDING INTERNATIONAL COOPERATION

Horizon Europe program

13 ERC grants

International cooperation

111 ongoing project

Researchers at Risk Fellowship (May 2023)

49 scientists supported

28 partner organisations

from **25** countries

Expo 2020 Dubai

6 CAS Institutes

532 project proposals

of international cooperation (2018–2022)

206 accepted

institutions. The Czech footprint in the ERA will thus be much more significant.

! In 2025, the Czech Republic will be represented at the EXPO in Japan. How can the CAS institutes get involved? Are you planning an “idea exchange” that could give rise to how to represent our Academy there?

We'll definitely capitalise on the good experience of participating in EXPO 2020 in Dubai. We're already in touch with the General Commissioner of the Czech participation, Ondřej Soška. We plan to get involved not only by showing our research findings and achievements, but also by collaborating on the accompanying programme.

! How specifically?

The Czech Republic plans to use the EXPO in Japan, in addition to our own exhibition, to open up various topics via

lectures, panel discussions, and conferences, where there will be space for networking with other participants at the world expo. We will thus approach the CAS institutes to propose which findings could be presented in the form of exhibits and which could be presented by means of other formats.

! What else are you planning?

Compared to the EXPO in Dubai, cooperation with the Czech Ministry of Foreign Affairs and other partners from the private sector, for instance, should already take place during the designing and production of exhibits. We'd like to prevent the responsibility for the production of exhibits remaining solely with the CAS institutes themselves. The External Relations Division of the CAO will therefore also be involved in supporting and coordinating our participation in Japan. I am confident that we'll have a positive impact in Japan and that we'll be able to establish new contacts and cooperation.

EXPO 2025 IN OSAKA: A CHANCE TO POPULARISE SCIENCE NOT ONLY AT A WORLD EXPO

The External Relations Division of the CAO of the CAS will be involved in the coordination of the participation of the CAS and its institutes at the World Expo 2025 in Osaka. “With the Czech Ministry of Foreign Affairs, we will put together both the organisation of the exhibits and the thematic focus of the Czech Pavilion,” says Kateřina Sobotková, Director of the External Relations Division of the CAS, emphasising that the World Expo offers an excellent opportunity for the media coverage of the Academy's activities – not only in Osaka, but also in our country. Ondřej Soška, the General Commissioner of the Czech participation at EXPO 2025, plans to organise popularisation events and would welcome the participation of our institution. “We'd like to take this opportunity to present not only the world expo as such, but also the best of the CAS institutes,” Sobotková adds.

2023

SCIENCE FAIR

PVA EXPO Prague

8—10 JUNE

The largest popular
science event
in the Czech Republic!

**free
entry**

Czech Academy
of Sciences

www.veletrhvedy.cz

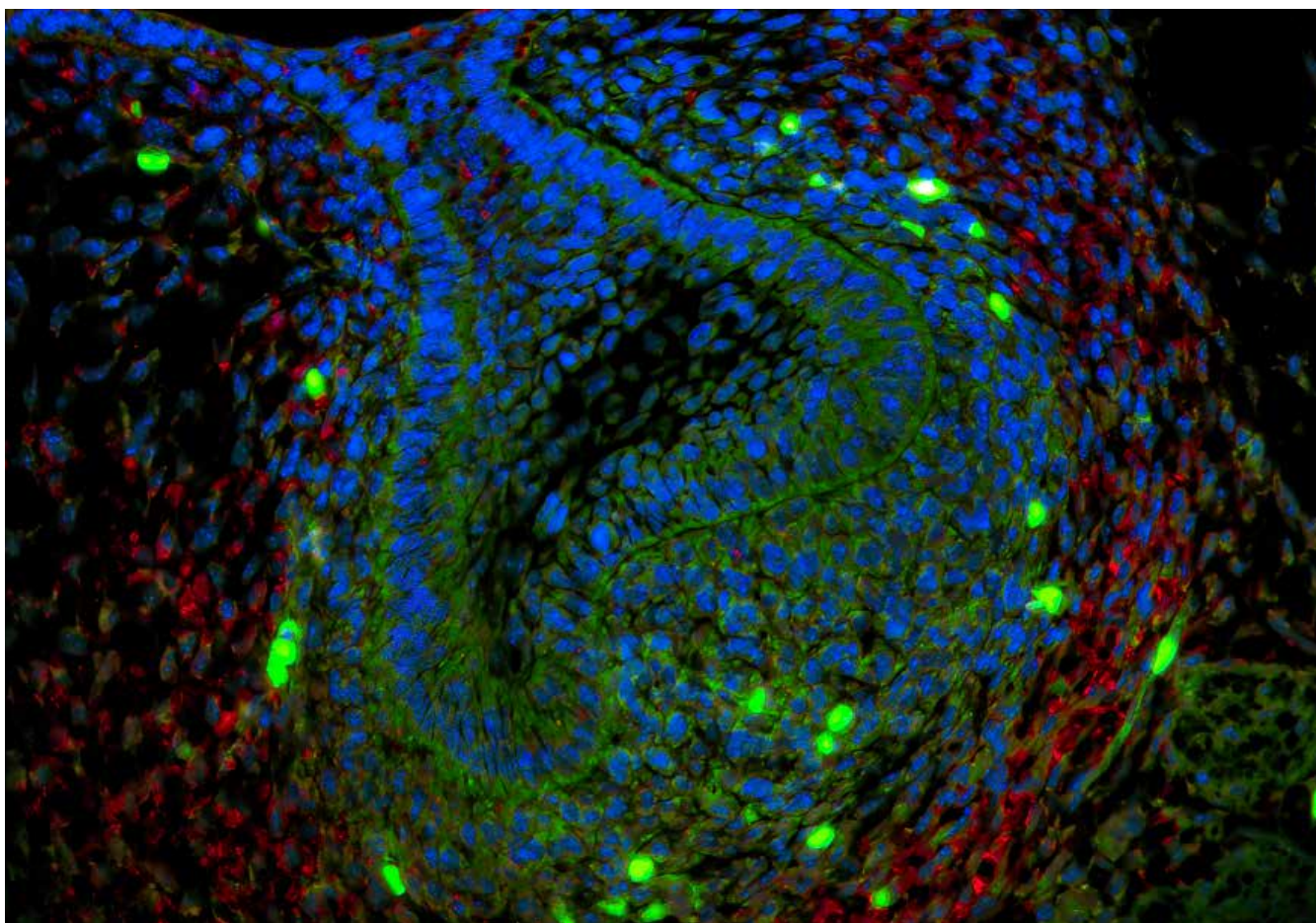
Czech President Petr Pavel visited the CAS Conference Centre – Castle Třešt' on 25 May 2023 during his first official visit to the Vysočina region. He was welcomed by the President of the CAS, Eva Zažímalová, at the castle premises. Among other things, she familiarised President Pavel with the activities of the CAS Strategy AV21 research programmes and the range of expertise offered by the Academy in various scientific disciplines. She also invited him to visit selected institutes to get acquainted with their activities and achievements.

The town of Turnov and its surroundings are home not only to traditional jewellery making, but also to remarkable science. On 5 May 2023, the President of the Czech Academy of Sciences, Eva Zažímalová, accompanied by the Governor of the Liberec Region, Martin Půta, and the Mayor, Tomáš Hocke, visited two application centres of the CAS – the TOPTEC Centre and the Station of Apple Breeding for Disease Resistance. “The results of both workplaces are

an example of the application of research into practice with international recognition. The tradition of optics was thus created here as a synergistic effect of jewellery making,” Hocke explained. It was also the know-how of local opticians that created the conditions for the establishment of the TOPTEC Centre, active in the development of lasers, metrology, and analytical optical instruments. It allows its readers to discover the secrets of nature in our region, distant lands, and ancient times.

For more than 25 years, the natural science magazine *Živa*, has been rewarding its contributing authors who have been presenting new findings in an engaging way to the general and expert public. This year's ceremony took place on 22 May 2023 in Villa Lanna in Prague.

The 17th edition of the L'Oréal-UNESCO Talent Programme for Women in Science supported three female researchers, including Veronika Vymetálková from the Institute of Experimental Medicine of the CAS. ●

VĚDA FOTOGENICKÁ

KATEŘINA HOLOMKOVÁ

Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR

Tooth in progress – Myší stolička v 15. dnu embryonálního vývoje

FOTOGRAFICKÁ SOUTĚŽ ZAMĚSTNANCŮ

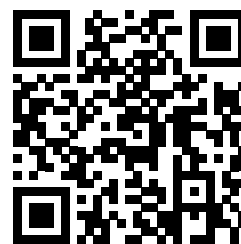
Akademie věd ČR

Přihlašujte fotografie

v termínu **2. 5. 2023 – 16. 6. 2023** do soutěžních kategorií.

Možná právě Váš snímek bude reprezentovat Akademii věd ČR
v prestižním kalendáři pro rok 2024!

Více informací na vedafotogenicka.cz

AKADEMICKÝ BULLETIN

Akademie věd
České republiky

Vydává

Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
IČO 60457856

Adresa redakce

Odbor akademických médií DVV SSČ AV ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
tel.: +420 221 403 513
e-mail: wernerova@ssc.cas.cz

Šéfredaktor

Viktor Černoch
e-mail: cernoch@ssc.cas.cz

Editor

Luděk Svoboda
e-mail: svobodaludek@ssc.cas.cz

Redaktorky

Zuzana Dupalová, Leona Matušková a Markéta Wernerová

Fotografka

Jana Plavec

Produkční

Markéta Wernerová

Korektorka

Irena Vítková

Překladatelka

Tereza Novická

Sociální sítě

Anna Jaklová

Grafika

Josef Landergott a Luděk Svoboda

Redakční rada

Markéta Pravdová (předsedkyně), Ondřej Beránek (místopředseda),
Martin Bilej, Eva Doležalová, Zdeněk Havlas, Jiří Chýla, Jiří Ludvík,
Ilona Müllerová a Kateřina Sobotková

Elektronický měsíčník *AB / Akademický bulletin* vychází jednou měsíčně kromě července a srpna (10× ročně) výlučně pro vnitřní potřebu Akademie věd ČR. Uzávěrka dalšího čísla je vždy **do konce předchozího měsíce**. Číslo 5/2023 vyšlo 31. května 2023.

Jakékoli šíření části či celku v libovolné podobě je bez písemného souhlasu vydavatele výslovně zakázáno. Nevyžádané materiály se nevracejí. Za obsah inzercí redakce neodpovídá. Změny vyhrazeny.

Všechny texty stejně jako fotografie na str. 2, 4, 8, 12, 18 a 22 jsou uvolněny pod svobodnou licencí CC BY-SA 3.0 CZ.

https://www.linkedin.com/company/akademie-ved-ceske-republiky/akademie_ved_cr

https://twitter.com/akademie_ved_cr

www.avcr.cz

<https://cs-cz.facebook.com/akademieved/>

<https://www.instagram.com/akademievedcr/>

<https://twitter.com/CzechAcademy>

Máte námět na téma nebo byste chtěli přispět článkem do rubriky „Z pracovišť“? Napište nám na cernoch@ssc.cas.cz nebo svobodaludek@ssc.cas.cz.